

7. ZDRAVILA

7.2. BOLNIŠNIČNA ZDRAVILA

Skupno je bilo v letu 2022 za bolnišnično predpisana zdravila v bolnišnicah v Sloveniji porabljenih 81.533.392 EUR (kar je 6 % manj kot leta 2021), od tega 86 % v splošnih bolnišnicah (70.441.820 EUR), 13 % v specialnih bolnišnicah (10.206.499 EUR) ter 1 % (885.073 EUR) v psihiatričnih bolnišnicah. Največ, skoraj 28 milijonov EUR, je bilo porabljeno za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J), sledijo zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (skupina B), 18 milijonov EUR, razna zdravila (skupina V), 10 milijonov EUR, zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N), 6 milijonov EUR ter zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (skupina L), 4 milijonov EUR.

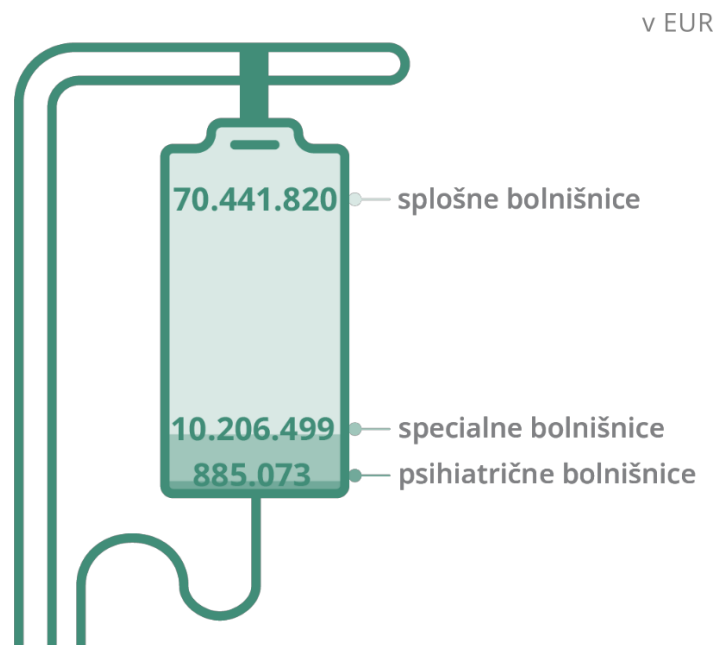
Na podlagi zbirke »Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)« je pripravljen pregled porabe vseh predpisanih zdravil v bolnišnicah po posameznih ATC skupinah v številu DDD (definiranih dnevni odmerki) ter vrednosti. Prikaz porabe zdravil v vseh bolnišnicah je razdeljen v tri sklope, in sicer je ločeno predstavljena poraba v splošnih, specialnih ter psihiatričnih bolnišnicah.

Podatke o predpisanih zdravilih v letu 2022 je posredovalo 30 bolnišnic, od tega 26 javnih, tri javno financirane zasebne bolnišnice (Diagnostični center Bled, Kirurški sanatorij Rožna dolina, Medicor) ter javni zdravstveni zavod Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna.

V letu 2022 je bilo v slovenskih bolnišnicah porabljenih 81.533.392 EUR za bolnišnično predpisana zdravila. V splošnih bolnišnicah so, glede na leto 2021, porabili za 5 % manj, v psihiatričnih bolnišnicah za 5 % manj ter v specialnih bolnišnicah za 8 % manj finančnih sredstev za bolnišnično predpisana zdravila.

Za celostno sliko porabe zdravil v bolnišnicah pa je pregled porabe bolnišničnih zdravil dopolnjen tudi s porabo dragih bolnišničnih zdravil (Seznam B) ter porabo ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A), ki se sicer spremljajo ločeno, podatke pa prejmemo iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

7.2. Slika 1: **Vrednost porabljenih zdravil v vseh bolnišnicah¹⁾**, po specialnostih bolnišnic, Slovenija, 2022

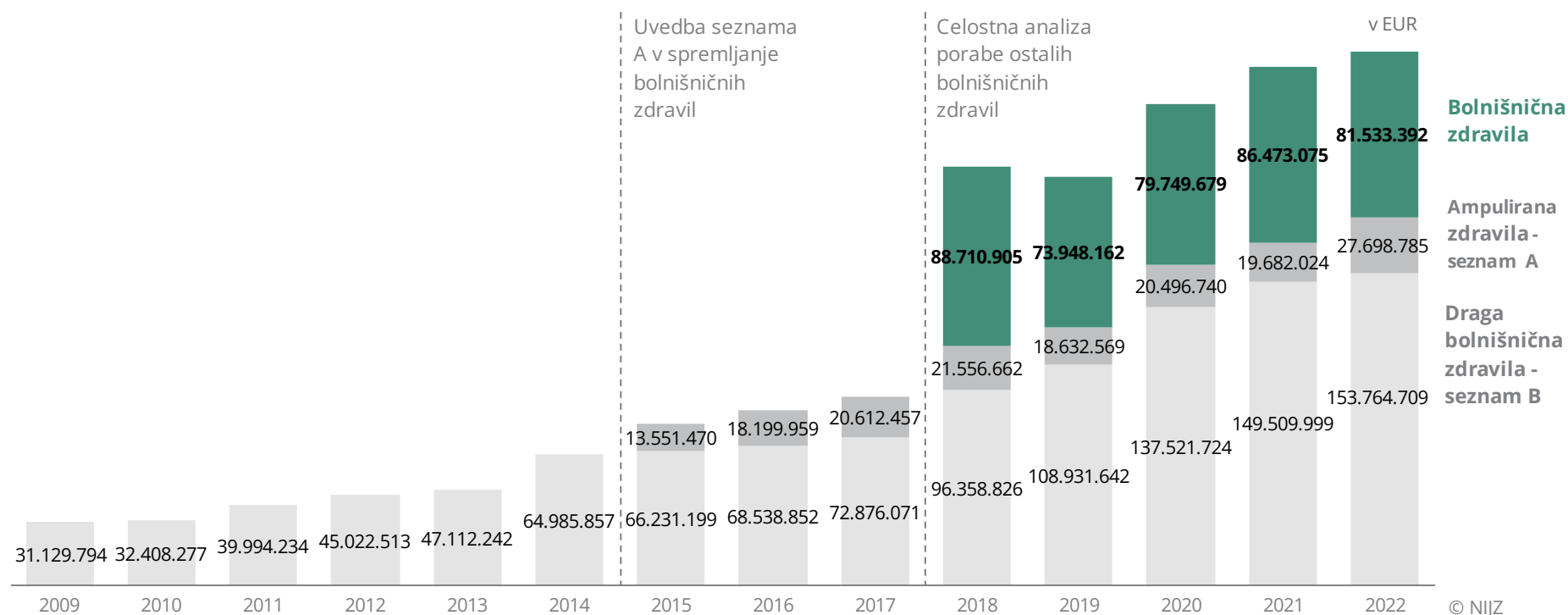

¹⁾ Brez zdravil iz seznama B in seznama A izdanih zdravil na recept
Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

I. VREDNOST PORABLJENIH ZDRAVIL V BOLNIŠNICAH

7.2. Slika 2: **Trend porabe vseh zdravil, predpisanih v bolnišnicah, vključno zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija, 2009-2022**

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

Zdravila, porabljena v bolnišnicah, zajemajo vsa porabljena zdravila po posameznih ATC skupinah. Dodatno je prikazana poraba tudi dragih bolnišničnih zdravil (Seznam B) ter poraba ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A), katera se spremljata ločeno.

Ker je bila celostna analiza porabe vseh predpisanih bolnišničnih zdravil prvič pripravljena šele za leto 2018, trendov skupne porabe do leta 2018 ni mogoče prikazati.

Trend predpisovanja dragih bolnišničnih zdravil (seznam B) je naraščajoč, prav tako trend predpisovanja ampuliranih zdravil (seznam A), ki je bil uveden šele v letu 2014.

7.2. Slika 3: **Skupna vrednost porabljenih zdravil v bolnišnicah**, po glavnih ATC skupinah, brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2022**Zdravila po skupinah klasifikacije ATC**

v EUR

J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	27.545.044
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	17.850.066
V Razna zdravila	10.161.006
N Zdravila z delovanjem na živčevje	6.306.936
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	4.255.568
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	3.376.968
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in inzulinov	3.346.802
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	3.188.547
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	1.782.047
R Zdravila za bolezni dihal	1.043.730
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	944.055
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	517.490
S Zdravila za bolezni čutil	406.033
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	80.088

© NIJZ

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

V letu 2022 je bilo največ, skoraj 28 milijonov EUR, porabljeno za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J), sledijo zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B) s skoraj 18 milijoni EUR, razna zdravila (ATC skupina V) z 10 milijoni EUR, zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N) z več kot 6 milijoni EUR ter zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji (ATC skupina L) z več kot 4 milijoni EUR.

Porabljena sredstva za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J):

- v splošnih bolnišnicah 25.252.915 EUR,
- v specialnih 2.223.855 EUR,
- v psihiatričnih pa 68.274 EUR.

7.2. Tabela 1: Vrednost porabljenih zdravil v bolnišnicah, po glavnih ATC skupinah in specialnosti bolnišnic, brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2022

v EUR

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC	Splošne	Specialne	Psihiatrične	SKUPAJ
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	2.398.478	659.479	130.590	3.188.547
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	15.833.444	1.927.035	89.587	17.850.066
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	3.156.628	188.226	32.114	3.376.968
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	434.386	67.367	15.737	517.490
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	859.155	78.369	6.531	944.055
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in inzulinov	3.045.596	294.294	6.912	3.346.802
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	25.252.915	2.223.855	68.274	27.545.044
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	2.870.084	1.379.692	5.792	4.255.568
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	1.635.914	131.778	14.355	1.782.047
N Zdravila z delovanjem na živčevje	5.094.286	769.714	442.936	6.306.936
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	75.777	3.964	347	80.088
R Zdravila za bolezni dihal	824.339	185.323	34.068	1.043.730
S Zdravila za bolezni čutil	385.205	11.209	9.619	406.033
V Razna zdravila	7.875.083	2.270.173	15.750	10.161.006
SKUPAJ	69.741.290	10.190.478	872.612	80.804.380

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

V splošnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J), 25.252.915 EUR, za zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), 15.833.444 EUR, za razna zdravila (ATC skupina V), 7.875.083 EUR ter za zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N), 5.094.286 EUR.

V specialnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij (ATC skupina J), 2.223.855 EUR, razna zdravila (ATC skupina V), 2.270.173 EUR ter za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), 1.927.035 EUR.

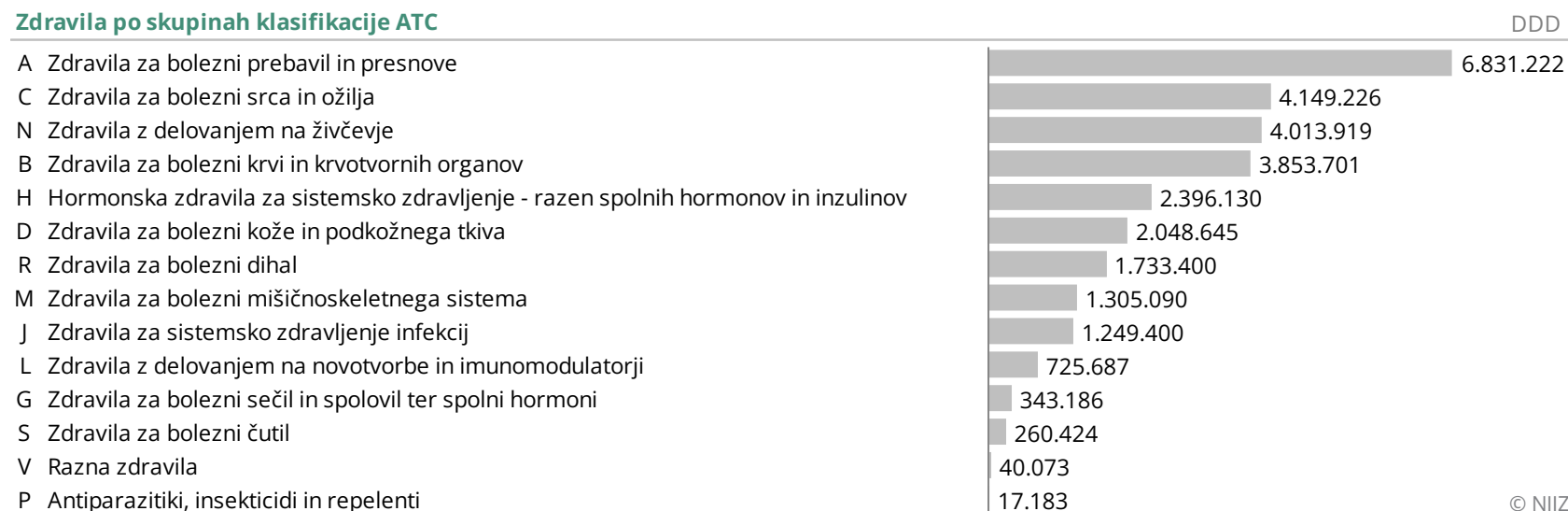
Potrebno je poudariti, da se v specialnih bolnišnicah, kjer se porabi največ zdravil ATC skupin B in L, le-te beležijo predvsem v okviru seznama B (draga bolnišnična zdravila).

V psihiatričnih bolnišnicah je bilo skupno porabljeno 885.073 EUR, kar je 5 % manj kot leta 2021, ko je bilo porabljenih 935.246 EUR, najvišja je bila vrednost porabljenih zdravil ATC skupine z delovanjem na živčevje (ATC skupina N) – 442.936 EUR.

II. PORABA ZDRAVIL V BOLNIŠNICAH, PRIKAZANA V DDD

7.2. Slika 4: **Skupna poraba zdravil v DDD** po posameznih ATC skupinah, Slovenija 2022

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

Skupno je bilo v letu 2022 **porabljeno 28.967.286 definiranih dnevni odmerkih (DDD) zdravil**, kar je 12 % manj kot leta 2021, od tega:

- v splošnih bolnišnicah **21.858.446 DDD**,
- v specialnih **4.757.064 DDD** in
- v psihiatričnih **2.351.776 DDD**.

Največ je bilo porabljenih zdravil za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 6.831.222 DDD, zdravil za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C) – 4.149.226 DDD ter zdravil z delovanjem na živčevja (ATC skupina N), 4.013.919 DDD.

Potrebno je poudariti, da vsa zdravila, ki se predpisujejo v bolnišnicah, nimajo določenega DDD, zato podatki niso povsem točni oz. primerljivi s porabljenimi zdravili, predpisanimi na recept. Odmerjanje je povsem individualno, posebej za zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji - ATC skupina L, ki so zajeta tudi v posebnem seznamu B.

7.2. Tabela 2: *Skupna poraba zdravil v DDD po posameznih ATC skupinah in sklopih bolnišnic, Slovenija 2022*

DDD

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC	Splošne	Specialne	Psihiatrične	SKUPAJ
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	5.319.648	870.695	640.879	6.831.222
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	3.254.137	431.917	167.647	3.853.701
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	3.458.493	464.656	226.077	4.149.226
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	1.177.317	784.158	87.170	2.048.645
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	287.106	39.226	16.854	343.186
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in inzulin	1.829.766	545.111	21.253	2.396.130
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	1.048.261	177.029	24.110	1.249.400
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	297.544	424.057	4.086	725.687
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	966.304	243.714	95.072	1.305.090
N Zdravila z delovanjem na živčevje	2.590.786	447.080	976.053	4.013.919
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	15.924	961	298	17.183
R Zdravila za bolezni dihal	1.336.548	313.779	83.073	1.733.400
S Zdravila za bolezni čutil	240.776	10.893	8.755	260.424
V Razna zdravila	35.836	3.788	449	40.073
SKUPAJ	21.858.446	4.757.064	2.351.776	28.967.286

Viri: Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)

V splošnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 5.319.648 DDD, sledijo zdravila za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C), 3.458.493 DDD in zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov (ATC skupina B), 3.254.137 DDD.

V specialnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 870.695 DDD, sledijo zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva (ATC skupina D), 784.158 DDD in hormonskih zdravil za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in insulinov (ATC skupina H), 545.111 DDD.

V psihiatričnih bolnišnicah je bilo največ porabljeno za zdravila za zdravila z delovanjem na živčevje (ATC skupina N), 976.053 DDD, sledijo zdravila za bolezni prebavil in presnove (ATC skupina A), 640.879 DDD in zdravila za bolezni srca in ožilja (ATC skupina C), 226.077 DDD.

DEFINICIJE

OKRAJŠAVA	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
ATC	Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil	Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za zdravila. Klasifikacija ATC služi kot orodje v raziskavah o porabi zdravil, pri čemer je osnovni namen tovrstnih raziskav izboljšanje kakovosti uporabe zdravil. Klasifikacijski sistem ATC razvršča zdravila glede na njihovo glavno indikacijo (pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino).		The WHO Anatomical Therapeutic Chemical (ATC) classification
Seznam A	Ampulirana zdravila	Vsa ampulirana zdravila in druga zdravila za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A), ki ga definira in posodablja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije vsake tri mesece.		List A
	Bolnišnična zdravila	Bolnišnična zdravila so vsa tista zdravila, ki se predpisujejo v bolnišnicah skladno z zbirko »Evidenca porabe zdravil v bolnišnicah (NIJZ 66)«. Ne vsebujejo dragih bolnišničnih zdravil (Seznam B) ter ampuliranih zdravil in drugih zdravil za ambulantno zdravljenje v okviru ločeno zaračunljivega materiala (LZM) (Seznam A).		Medicines prescribed in hospitals
DDD	Definirani dnevni odmerek	Po definiciji je definirani dnevni odmerek (Defined Daily Dose, DDD) statistična enota, ki jo je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) opredelila za določitev porabe zdravila. DDD-ji se uporabljajo za standardizirane primerjave porabe različnih zdravil med seboj ali med okolji z različnimi sistemi zdravstvenega varstva. DDD je povprečni vzdrževalni odmerek zdravila, ki ga odrasel bolnik prejme v enem dnevu za zdravljenje glavne indikacije zdravila. Predstavlja teoretično vrednost, s katero poenotimo prikaz porabe zdravil. Dejansko odmerjanje se lahko zelo razlikuje od teoretično določenih vzdrževalnih odmerkov. Odmerjanje je vedno individualno prilagojeno in je odvisno od indikacije, spola, starosti in teže oziroma druge individualne značilnosti posameznika.	Število DDD v posameznem pakiranju zdravila je zmnožek količine zdravilne učinkovine v eni farmacevtski obliki (npr. 20 mg v eni tableti) ter števila farmacevtskih oblik v enem pakiranju (npr. škatla z 28 tabletami). Primer: DDD za rosuvastatin znaša 10 mg. V škatli z 28 20-miligramskimi tabletami je 56 DDD. Vsa zdravila nimajo določenega definirane dnevnega odmerka.	Defined daily doses (DDD)

OKRAJŠAVA	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Seznam B	Draga bolnišnična zdravila	Vsa draga bolnišnična zdravila (Seznam B), ki jih definira Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki tudi posodabljan seznam B z novo razvrščenimi zdravili, ki jih lahko izvajalci, v skladu z omejitvijo predpisovanja, zaračunajo v breme zdravstvenega zavarovanja. Spremembe Seznama B se objavljajo praviloma enkrat mesečno na spletni strani ZZZS.		List B
PSIH	Psihiatrična bolnišnica	Psihiatrične bolnišnice so definirane kot ustanove z licenco, ki se primarno ukvarjajo z izvajanjem diagnostike in medicinskega zdravljenja ter nadzora duševno obolelih bolnišničnih bolnikov in bolnikov, ki se zdravijo zaradi bolezni odvisnosti. Za zdravljenje je navadno potrebna podaljšana ležalna doba v bolnišničnem okolju z nastanitvenimi in prehranjevalnimi objekti. V objektu so na razpolago storitve psihiatra, psihologa in socialnega delavca. Te bolnišnice navadno opravljajo tudi druge storitve, kot so specialistično-ambulantne storitve, klinično laboratorijsko testiranje, diagnostični rentgen in elektroencefalografske preglede.	<p>Prikazi v publikaciji zajemajo naslednje izvajalce:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Psihiatrična bolnišnica Begunje (PB Begunje) – Psihiatrična bolnišnica Idrija (PB Idrija) – Psihiatrična bolnišnica Ormož (PB Ormož) – Psihiatrična bolnišnica Vojnik (PB Vojnik) – Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana (UPK LJ) <p>Opomba - Oddelek za psihiatrijo, ki deluje znotraj UKC Maribor ni posebej izpostavljen. Poraba zdravil je zajeta v skupni porabi zdravil UKC Maribor.</p>	
SB	Splošna bolnišnica	Splošne bolnišnice so definirane kot ustanove z licenco, ki se primarno ukvarjajo z diagnostiko in medicinskim zdravljenjem (tako kirurškim kot ne-kirurškim) bolnišničnih bolnikov s širokim spektrom zdravstvenih stanj. Te ustanove lahko izvajajo tudi druge storitve, kot so specialistično-ambulantne storitve, anatomsko patologijo, diagnostični rentgen, storitve kliničnega laboratorija, operacijske sobe za razne postopke in lekarniške storitve.	<p>Prikazi v publikaciji zajemajo dvanajst izvajalcev:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Splošna bolnišnica Brežice (SB Brežice) – Splošna bolnišnica Celje (SB Celje) – Splošna bolnišnica Izola (SB Izola) – Splošna bolnišnica Jesenice (SB Jesenice) – Splošna bolnišnica Murska Sobota (SB MS) – Splošna bolnišnica Novo mesto (SB NM) – Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj (SB Ptuj) – Splošna Bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica (SB NG) – Splošna bolnišnica Slovenj Gradec (SB SG) – Splošna bolnišnica Trbovlje (SB Trbovlje) – Univerzitetni klinični center Ljubljana (UKC LJ) – Univerzitetni klinični center Maribor (UKC MB) 	

OKRAJŠAVA	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
SPEC	Specialna bolnišnica	<p>Specialne bolnišnice so definirane kot ustanove z licenco, ki se primarno ukvarjajo z diagnostiko in medicinskim zdravljenjem bolnišničnih bolnikov s specifično vrsto bolezni ali zdravstvenim stanjem (razen duševnih bolezni in odvisnosti). Sem spadajo torej bolnišnice, ki zagotavljajo dolgotrajno oskrbo kronično bolnih in bolnišnice, v katerih se izvaja rehabilitacija in z njo povezane storitve za osebe s posebnimi potrebami in invalidne osebe. Te bolnišnice lahko izvajajo tudi druge storitve, kot so specialistično-ambulantne storitve, storitve diagnostičnega rentgena, kliničnega laboratorija, operacijske sobe, fizioterapijo, izobraževalne in poklicne storitve ter storitve psihologa in socialnega delavca.</p>	<p>Prikazi v publikaciji zajemajo 13 specialnih bolnišnic:</p> <p>JAVNE BOLNIŠNICE:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bolnišnica Sežana – Bolnišnica Topolšica – Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj (BGPK) – Bolnišnica za ženske bolezni in porodništvo Postojna – Bolnišnica za otroke Šentvid pri Stični (CZBO) – Onkološki inštitut Ljubljana (ONKO) – Ortopedska bolnišnica Valdoltra – Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik – Univerzitetni rehabilitacijski inštitut republike Slovenije (URI Soča) <p>ZASEBNE BOLNIŠNICE V JAVNI MREŽI</p> <ul style="list-style-type: none"> – Diagnostični center (DC) Bled – Kirurški sanatorij Rožna dolina – Medicor <p>JAVNI ZDRAVSTVENI ZAVOD</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna 	

SEZNAM SLIK

7.2. Slika 1: Vrednost porabljenih zdravil v vseh bolnišnicah¹⁾ , po specialnostih bolnišnic, Slovenija, 2022.....	2
7.2. Slika 2: Trend porabe vseh zdravil, predpisanih v bolnišnicah, vključno zdravil iz seznama B in seznama A , Slovenija, 2009-2022.....	3
7.2. Slika 3: Skupna vrednost porabljenih zdravil v bolnišnicah , po glavnih ATC skupinah, brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2022	4
7.2. Slika 4: Skupna poraba zdravil v DDD po posameznih ATC skupinah, Slovenija 2022	6

SEZNAM TABEL

7.2. Tabela 1: Vrednost porabljenih zdravil v bolnišnicah , po glavnih ATC skupinah in specialnosti bolnišnic, brez zdravil iz seznama B in seznama A, Slovenija 2022 .	5
7.2. Tabela 2: Skupna poraba zdravil v DDD po posameznih ATC skupinah in sklopih bolnišnic, Slovenija 2022.....	7